

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 13. november 2009 (24.11)
(OR. en)**

**Institutsioonidevaheline dokument:
2000/0177 (CNS)**

**15695/09
ADD 2**

LIMITE

**PI 115
COUR 70**

MÄRKUSE *ADDENDUM 2*

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Eelm dok nr:	15149/09 PI 112
Komisjoni ettepaneku nr:	10786/00 PI 49
Teema:	Ettepanek: nõukogu määrus ühenduse patendi kohta - Muudetud tekst

Delegatsioonidele edastatakse käesoleva dokumendi lisas muudetud ettepanek, mis käsitleb nõukogu määrust ühenduse patendi kohta, mille eesistujariik koostas arutamiseks alaliste esindajate komitee 18. novembri 2009. aasta koosolekul.

Muudatused võrreldes dokumendi eelmise versiooniga (dok 15149/09) on ära märgitud.

Ettepanek**NÕUKOGU MÄÄRUS****ühenduse patendi kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 308,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut¹,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust²,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühenduse tegevus hõlmab siseturu rajamist, mida iseloomustab kaupade vaba liikumist tõkestavate takistuste kõrvaldamine ja siseturul konkurentsi kahjustamise vältimist tagava süsteemi loomine. Kõnealuste eesmärkide saavutamisele aitab kaasa selliste õiguslike tingimuste loomine, mis võimaldavad ettevõtjatel kohandada oma tegevuse toodete tootmisel ja turustamisel ühenduse mõõtmega. Ettevõtjate käsutuses olevate õiguslike vahendite hulka peaks kuuluma ka patendid, millele antakse ühtne kaitse ja millel on ühtne mõju kogu ühenduse territooriumil.

¹ Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus ühenduse patendi kohta, KOM(2000) 412 lõplik – CNS 2000/0177* (EÜT C 337, 28.11.2000, lk 278).

² Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus ühenduse patendi kohta (KOM(2000) 412 - C5-0461/2000 - 2000/0177(CNS), EÜT C 127, lk 526.

³ Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus ühenduse patendi kohta, EÜT C 155, 29.5.2001, lk 80.

- (1a) Kulutõhus ja õiguskindel ühenduse patent tooks eelkõige kasu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetele (edaspidi „VKEd”) ning täiendaks algatust „*Small Business Act for Europe*”. Sellise ühtse õiguse loomine peaks muutma patendisüsteemi kasutamise lihtsamaks, odavamaks ja vähem riskantseks, mis oleks eelkõige VKEde jaoks eriti oluline.
- (1b) Kättesaadav ühtne õigus, millega antakse ühtne kaitse kogu Euroopa Liidu (edaspidi „EL”) territooriumil, tugevdaks ja aitaks tõhustada võltsimise ja patentide rikkumise vastast võitlust, tuues kasu leiutajatele, ettevõtetele ja kogu ühiskonnale. Vastavalt nõukogu 22. juuli 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 1383/2003 (teatavate intellektuaalomandi õiguste rikkumises kahtlustatavate kaupade suhtes võetava tollimeetme ja kõnealuseid õigusi rikkuvaks tunnistatud kaupade suhtes võetavate meetmete kohta)⁴ tagaks täielik ja lünkadeta geograafiline hõlmatus tõhusa patendikaitse kogu ELi välispiiril ning aitaks vältida võltsitud toodete sisenemist Euroopa siseturule.
- (2) Euroopa patentide andmise 5. oktoobri 1973. aasta konventsiooniga, mida muudeti 29. novembril 2000 (edaspidi „Euroopa patendikonventsioon”), asutati Euroopa Patendiamet, mida volitati välja andma Euroopa patente. Ühenduse patendi andmisel tuleks kasutada Euroopa Patendiameti ekspertteadmisi.
- (2a) Euroopa Patendiamet etendaks tulevikus ühenduse patentide haldamises kesksel rollil ning oleks ainuvastutav patenditaotluste läbivaatamise ja ühenduse patentide andmise eest. Tõhustatud partnerlus peaks siiski andma Euroopa Patendiametile võimaluse vajadusel korrapäraselt kasutada Euroopa patendiorganisatsiooni liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitse keskametite otsingutulemusi seoses riigisiseste patenditaotlustega, mille eelnevat esitamist väidetakse hilisemas Euroopa patendi saamise taotluses.

⁴ ELT L 196, 2.8.2003, lk 7.

- (2aa) Kõikidel tööstusomandi õiguskaitse keskametitel, kaasa arvatud nendel, kes riiklike patentide andmise menetluse käigus otsinguid läbi ei vii, võib tõhustatud partnerluse raames olla oluline roll ning nad võivad muu hulgas anda nõu ja abi ühenduse patentide võimalikele taotlejatele, eelkõige VKEdele, võtta vastu taotlusi, edastada taotlusi Euroopa Patendiametile ning jagada teavet patentide kohta. Siseriiklikud patendiametid peaksid saama kõnealuste toimingute eest hüvitist, kasutades sel eesmärgil iga-aastaste pikendamislõivude jaotamist.
- (2b) Taotlused ühenduse patendi saamiseks tuleks esitada Euroopa Patendiametile otse või liikmesriigi siseriikliku patendiameti kaudu.
- (2c) Ühenduse patendiga seotud taotluste töötlemise eest võetavate menetluslõivude tase peaks olema sama, olenemata sellest, kus taotlus esitati, ning peaks olema seotud ühenduse patendi käitlemise kuludega.
- (3) Euroopa Ühenduse ühinemine Euroopa patendikonventsiooniga võimaldaks tal olla lisatud konventsiooniga loodud õigussüsteemi territooriumina, mille jaoks saab välja anda ühtset patenti. Ühenduse patendi andmisele eelnevat menetlustappi peaks seega eelkõige reguleeritama Euroopa patendikonventsiooniga. Käesoleva määrusega tuleks eelkõige luua õigusakt, mida kohaldatakse juba antud ühenduse patendi suhtes.
- (3a) Samuti tuleks Euroopa Patendiametile anda volitused hallata ühenduse patenti selle andmisele järgneval etapil, näiteks seoses pikendamislõivude kogumise ja nende jaotamisega liikmesriikidele ning ühenduse patentide registri haldamisega.
- (4a) Kui käesolevas määruks ei ole sätestatud teisiti, tuleks ühenduse patendi suhtes kohaldatavat materiaalsoigust (mida kohaldatakse näiteks seoses patentsuse, patendikaitse ulatuse ja patendi mõju piirangutega) reguleerida Euroopa patendikonventsiooni asjakohaste sätete ja siseriiklike õigusaktidega, kui need on kooskõlas ühenduse õigusega.

- (4b) Ühenduse patent kujutaks endast kolmandat võimalust. Taotlejad võivad selle asemel taotleda siseriiklikku või Euroopa patenti. Käesoleva määrusega ei piirata liikmesriikide õigust anda siseriiklikke patente ning sellega ei asendataks patente käsitlevaid liikmesriikide õigusakte või Euroopa patendikonventsiooniga kehtestatud Euroopa patendiõigust.
- (6) Ühenduse patendi tulemusel tekkiva ainuõiguse negatiivseid mõjusid tuleks leevendada sundlitsentside süsteemi kaudu. See ei piira ühenduse konkurentsioiguse kohaldamist komisjoni või siseriiklike ametiasutuste poolt. [Euroopa ja ühenduse patendi] kohtule tuleks anda sundlitsentside andmise volitused olukordades, mis ei kuulu ühenduse konkurentsioiguse reguleerimisalasse.
- (7) Ühenduse patendi suhtes kuuluks jurisdiktsioon [Euroopa ja ühenduse patendi] kohtule, mis on pädev nii Euroopa kui ühenduse patentide küsimustes. Kõnealune jurisdiktsioon kehtestatakse ja seda reguleeritakse *[õigusakti pealkiri]*.
- (8) Kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega on kavandatava meetme eesmärgke, eelkõige kogu ühenduse territooriumil kehtivate ühtsete õiguste loomist, võimalik saavutada üksnes ühenduse tasandil. Käesolev määrus esitab vaid miinimumnõuded ega reguleeri rohkem, kui on vaja nimetatud eesmärkide saavutamiseks,
- (9) Ühenduse patendi loomine käesoleva määrusega on osa ulatuslikust patendireformist, mis hõlmab ka muudatusi Euroopa patendikonventsioonis ning ühtse patendivaidluste lahendamise süsteemi loomist, mis põhineb rahvusvahelisel lepingul, mille omavahel sõlmivad ühendus, selle liikmesriigid ja teatud teised Euroopa patendikonventsiooni osalised ning mis ratifitseeritakse kooskõlas liikmesriikide põhiseadusest tulenevate nõuetega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse kõikide ühenduste patentide suhtes artikli 2 lõike 1 tähenduses ja kõigi nende patentide saamiseks esitatud taotluste suhtes.

Artikkel 2

Ühenduse patent

1. Ühenduse patent on Euroopa patent, mis hõlmab kogu ühendust ning mille on andnud Euroopa Patendiamet Euroopa patendikonventsiooni sätete kohaselt⁵.
2. Ühenduse patent on ühtne. Ühenduse patendi mõju on ühetaoline kogu ühenduses ning seda võib anda, piirata, üle anda ja kehtetuks või aegunuks tunnistada üksnes kogu ühenduse territooriumil.
3. Ühenduse patent on autonoomse olemusega. Lõike 4 kohaselt kohaldatakse selle suhtes üksnes käesolevat määrust ja ühenduse õiguse üldpõhimõtteid. Käesoleva määruse sätted ei piira ühenduse konkurentsioiguse ning kriminaalvastutust, kõlvatut konkurentsi ja ühinemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide kohaldamist.
4. Kui käesoleva määrusega ei sätestata erieeskirju, kohaldatakse ühenduse patentide ja ühenduse patentide saamiseks esitatud taotluste suhtes Euroopa patendikonventsiooni.

⁵ <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/epc.html>

Artikkel 3

Kohaldamine mere, veealuste alade ja kosmose suhtes

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ka liikmesriikide territooriumiga külgnevate mere- ja veealuste alade suhtes, kus liikmesriik vastavalt rahvusvahelisele õigusele kasutab oma suveräänseid õigusi või omab jurisdiktsiooni.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse leiutiste suhtes, mis on loodud või mida kasutatakse kosmoses, sealhulgas taevakehadel või kosmoselaevadel, mis vastavalt rahvusvahelisele õigusele kuuluvad ühe või mitme liikmesriigi jurisdiktsiooni või kontrolli alla.

II PEATÜKK PATENDIÕIGUS

1. JAGU PATENDI SAAMISE ÕIGUS

Artikkel 4

Ühenduse patendi saamise õigus

1. Ühenduse patendi saamise õigus kuulub leiutajale või tema õigusjärglasele.
2. Kui leiutaja on töövõtja, määratakse ühenduse patendi saamise õigus kindlaks selle riigi õiguse kohaselt, kus on töövõtja põhitöökoht; kui ei ole võimalik kindlaks teha, millises riigis on töövõtja põhitöökoht, kohaldatakse selle riigi õigust, kus asub tööandja, kellega töövõtja on seotud.

3. Kui kaks või enam isikut on teinud leiutise üksteisest sõltumata, on ühenduse patendi saamise õigus selle leiutise suhtes isikul, kes esitas taotluse ühenduse patendi saamiseks varem või, kui see on kohaldatav, isik, kelle esitatud taotlusel on varasem prioriteedikuupäev. Käesolevat sätet kohaldatakse üksnes juhul, kui esimene taotlus ühenduse patendi saamiseks avaldati Euroopa patendikonventsiooni artikli 93 kohaselt.

Artikkel 5

Ühenduse patendi saamise õiguse nõue

1. Kui ühenduse patent on antud isikule, kellel ei ole selleks vastavalt artikli 4 lõigetele 1 ja 2 õigust, võib kõnealuse artikli kohaselt seda õigust omav isik esitada nõude patendi endale üleandmiseks, ilma et see piiraks teiste õiguste või õiguskaitsevahendite kasutamist tema poolt.
2. Kui isikul on õigus ainult osale ühenduse patendist, võib kõnealune isik lõike 1 kohaselt taotleda ühisomanikuks saamist.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud õiguste suhtes võib kohtumenetluse algatada üksnes kolme aasta jooksul alates kuupäevast, mil artiklis 57 osutatud Ühenduse Patendibülletäänis avaldati teade ühenduse patendi andmise kohta. Käesolevat sätet ei kohaldata, kui patendi omanik teadis patendi andmise või omandamise ajal, et tal ei ole selleks õigust.
4. Kohtumenetluse algatamise fakt kantakse artiklis 56 osutatud ühenduse patentide registrisse. Samuti kantakse sinna kohtumenetluse tulemusena tehtud lõplik otsus ja mis tahes tagasivõtmised.

Artikkel 6

Mõju, mida omab muutus ühenduse patendi omandisuhetes

1. Kui artiklis 5 osutatud kohtumenetluse tulemusena muutub ühenduse patendi omanik täielikult, aeguvad litsentsid ja muud õigused õigustatud isiku kandmisega ühenduse patentide registrisse.
2. Kui enne kohtumenetluse algatamise registrisse kandmist:
 - a) on patendi omanik kasutanud leiutist ühenduse territooriumil või teinud selleks tõhusaid ja tõsiseid ettevalmistusi,
 - või
 - b) on patendi litsentsiaat saanud oma litsentsi ja kasutanud leiutist ühenduse territooriumil või teinud selleks tõhusaid ja tõsiseid ettevalmistusi,

võivad nad kõnealust kasutamist jätkata, tingimusel et nad taotlevad ühenduse patentide registrisse kantud uult omanikult mitteainuõigusliku litsentsi. Kõnealune taotlus tuleb esitada rakenduseeskirjades ettenähtud aja jooksul. Litsents antakse mõistlikuks ajaks ja mõistlikel tingimustel.
3. Lõiget 2 ei kohaldata, kui leiutist kasutama või selleks ettevalmistusi tegema asudes on patendi omanik või litsentsiaat tegutsenud pahauskelt.

2. JAGU
ÜHENDUSE PATENDI JA ÜHENDUSE PATENDI TAOTLUSE
MÕJU

Artikkel 7

Õigus takistada leiutise otsest kasutamist

Ühenduse patent annab selle omanikule õiguse takistada tema loata tegutsevatel kolmandatel isikutel:

- (a) valmistada, pakkuda, turustada või kasutada patendiga kaitstud toodet või sellist toodet kõnealustel eesmärkidel importida või säilitada;
- (b) kasutada patendiga kaitstud meetodit või, juhul kui kolmas isik on teadlik või kui see on asjaolude tõttu ilmne, et meetodi kasutamine on patendiomaniku nõusolekuta keelatud, pakkuda meetodit ühenduses kasutamiseks;
- (c) pakkuda, turustada, kasutada, importida või säilitada kõnealustel eesmärkidel toodet, mis on saadud otseselt sellise meetodi abil, mis on patendiga kaitstud.

Artikkel 8

Õigus takistada leiutise kaudset kasutamist

1. Lisaks artikliga 7 antud õigusele annab ühenduse patent selle omanikule õiguse takistada tema loata tegutsevatel kolmandatel isikutel tarnida või pakkuda tarnimiseks ühenduse territooriumil mis tahes isikule, kellel ei ole õigust kasutada patendiga kaitstud leiutist, seal kasutuselevõtmiseks vahendeid, mis seonduvad kõnealuse leiutise olulise osaga, kui kolmas isik on teadlik või kui see on asjaolude tõttu ilmne, et kõnealuseid vahendeid saab kasutada ja need on ette nähtud kõnealuse leiutise kasutuselevõtmiseks.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui asjaomased vahendid on põhilised kaubanduslikud tooted, välja arvatud juhul, kui kolmas isik õhutab tarneobjektiks olnud isikut toime panema artikliga 7 keelatud tegusid.
3. Isikuid, kes viivad läbi artikli 9 punktides a–b.1 osutatud tegevusi, ei käsitata lõike 1 tähenduses isikutena, kellel on õigus kasutada leiutist.

Artikkel 9

Ühenduse patendi mõju piiramine

Ühenduse patendiga ettenähtud õigused ei laiene:

- (a) toimingutele, mis on tehtud oma tarbeks ja millel ei ole kaubanduslikku eesmärki;
- (b) toimingutele, mis on tehtud katselistel eesmärkidel, mis seonduvad patendiga kaitstud leiutise sisuga;
- (b.1) toimingutele, mis vastavalt direktiivi 2001/82/EÜ⁶ artiklile 13 või direktiivi 2001/83/EÜ⁷ artiklile 10 on tehtud üksnes uuringute ja katsete läbiviimiseks seoses patentidega, mis hõlmavad toodet nimetatud direktiivide tähenduses;
- (c) ravimi üksikjuhtumipõhisele ektemporaalsele valmistamisele, mida tehakse vastavalt arsti retseptile apteegis, või toimingutele, mis seonduvad sel moel valmistatud ravimiga;
- d) patendiga kaitstud leiutise kasutamisele muude kui liikmesriikide laevade pardal, mis hõlmab kasutamist laevakeres, masinates, talis, rooliseades ja teistes tarvikutes, ajal, mil asjaomased laevad sisenevad ajutiselt või juhuslikult liikmesriikide vetesse, ning tingimusel et leiutist kasutatakse üksnes laeva vajaduste tarbeks;

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/82/EÜ veterinaarravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiviga 2004/28/EÜ (ELT L 136, 30.4.2004, lk 58).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoiu kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta direktiiviga 2008/29/EÜ (ELT L 81, 20.3.2008, lk 51).

- e) patendiga kaitstud leiutise kasutamisele muude kui liikmesriikide õhusõidukite või maismaasõidukite või teiste transpordivahendite konstruktsioonides või tegevuses või kõnealuste õhusõidukite või maismaasõidukite tarvikutes ajal, mil kõnealused lennukid või maismaasõidukid sisenevad ajutiselt või juhuslikult liikmesriikide territooriumile;
- (f) toimingutele, mis on nimetatud rahvusvahelise tsiviillennunduse 7. detsembri 1944. aasta konventsiooni⁸ artiklis 27, juhul kui kõnealused toimingud puudutavad muu kui liikmesriigi õhusõidukit;
- (g) kasutamisele talupidaja poolt, kui tegemist on oma saagi toote kasutamisega talumajapidamises generatiivseks või vegetatiivseks paljunduseks, tingimusel et taimne paljundusmaterjal müüdi või turustati muul viisil talupidajale põllumajanduslikel eesmärkidel ning et seda tehti patendi omaniku poolt või tema nõusolekul. Kõnealuse kasutamise ulatus ja üksikasjalikud meetodid on sätestatud määruse (EÜ) nr 2100/94⁹ artiklis 14;
- (h) kasutamisele talupidaja poolt, kui tegemist on kaitstud karja kasutamisega talumajapidamise tarbeks, tingimusel et tõuaretusloomad või muu loomne paljundusmaterjal müüdi või turustati muul viisil talupidajale patendi omaniku poolt või tema nõusolekul. Kõnealune kasutamine hõlmab loomade või muu loomse paljundusmaterjali kättesaadavaks tegemist talupidaja põllumajanduslikel eesmärkidel, kuid mitte müüki kaubandusliku otstarbega loomakasvatuse raames või eesmärgil;
- (i) toimingutele, mis on lubatud vastavalt direktiivi 91/250/EMÜ (arvutiprogrammide õiguskaitse kohta)¹⁰ artiklitele 5 ja 6, eelkõige sätetega, mis käsitlevad dekompileerimist ja koostalitusvõimet;
- (j) toimingutele, mis on lubatud vastavalt direktiivi 98/44/EÜ (biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta)¹¹ artiklile 10.

⁸ Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon, Chicago konventsioon, dokument 7300/9 (9. väljaanne, 2006).

⁹ Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1).

¹⁰ Nõukogu 14. mai 1991. aasta direktiiv 91/250/EMÜ arvutiprogrammide õiguskaitse kohta (EÜT L 122, 17.5.1991, lk 42).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 1998. aasta direktiiv 98/44/EÜ biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta (EÜT L 213, 30.7.1998, lk 13).

Artikkel 9a

Riiklik kasutus

Ühenduse patentide suhtes võib kohaldada liikmesriigi õigusaktide sätteid, mis võimaldavad riigil või riigi heaks kasutada siseriiklikke patente mittekaubanduslikel eesmärkidel, kuid üksnes olulistest kaitse- või riikliku julgeoleku vajadustest tingitud ulatuses. Patendi omanikku tuleks sellest võimalikult kiiresti teavitada ning ta peaks saama riigi asjaomase tegevuse eest hüvitist. Kõik vaidlused, mis on seotud ühenduse patendi kasutamise vastavusega käesoleva artikli sätetele või hüvitise suurusega, lahendatakse asjaomase liikmesriigi siseriiklikus kohtus.

Artikkel 10

Ühenduse patendist tulenevate õiguste lõppemine

Ühenduse patendist tulenevad õigused ei laiene patendiga kaitstud tootega seotud toimingutele, mis pannakse liikmesriikide territooriumil toime pärast seda, kui patendi omanik on viinud kõnealuse toote ühenduse turule, või pärast seda, kui seda on tehtud patendi omaniku nõusolekul, välja arvatud juhul, kui patendi omanikul ei ole õigustatud põhjusi olla toote täiendava turustamise vastu.

Artikkel 11

Ühenduse patendi taotlusest pärast selle avaldamist tulenevad õigused

1. Kolmandalt isikult võib nõuda konkreetsetest asjaoludest sõltuvat mõistliku suurusega hüvitist, kui kõnealune isik on ühenduse patendi taotluse avaldamise kuupäeva ja ühenduse patendi andmise teadaande avaldamise kuupäeva vahelisel ajal kasutanud leiutist mis tahes viisil, mis pärast kõnealust aega on ühenduse patendiga keelatud.
2. Asjaomase hüvitise määramisel võtab [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] arvesse kõiki asjakohaseid aspekte, nagu näiteks kahjukannatanud poolele leiutise kasutamisega tekitatud negatiivsed majandustagajärjed, leiutist kasutava isiku poolt teenitud tulu ning poolte käitumise hea- või pahausksus. Hüvitis ei ole siiski karistava iseloomuga.

Artikkel 12

Leiutise eelneval kasutamisel põhinev õigus

1. Ühenduse patenti ei saa kohaldada isiku suhtes, kes enne patendi taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude esitamise korral enne patendi andmise aluseks oleva taotluse prioriteedikuupäeva, heauskselt ja ärilisel eesmärgil kasutas leiutist ühenduse territooriumil või tegi selleks tõhusaid ja tõsiseid ettevalmistusi (edaspidi „eelnev kasutaja”); eelneval kasutajal on õigus ärilisel eesmärgil jätkata kõnealust kasutamist või kasutada leiutist ettevalmistuste käigus kavandatu kohaselt.
2. Eelneva kasutaja õigusi saab tema eluajal või pärast tema surma üle anda üksnes eelneva kasutaja ettevõttele või ettevõtte sellele osale, mis leiutist kasutas või selle kasutamist ette valmistas.

Artikkel 13

Meetodi patent: tõendamiskohustus

1. Juhul kui ühenduse patendiga on kaitstud valmistusprotsess uue toote saamiseks, loetakse iga samasugune toode, mis on valmistatud ilma patendi omaniku loata, valmistatuks patenditud meetodi järgi, kui ei ole tõendatud vastupidist.
2. Lõikes 1 sätestatud tõendamiskohustuse ümber pööramine kehtib ka juhul, kui on väga tõenäoline, et samasugune toode saadi patenditud meetodi järgi, kuid ühenduse patendi omanikul pole vaatamata piisavatele pingutustele õnnestunud tegelikult kasutatud meetodit kindlaks määrata.

Tõendite esitamisel vastupidise väitmiseks tuleb arvestada kostja seaduslikke huve tema tootmis- ja ärisaladuste hoidmisel.

Artikkel 13a

Muutmine üht või mitut liikmesriiki hõlmavaks Euroopa patendi taotluseks

Euroopa Patendiametile esitatud taotluse ja Euroopa patendikonventsiooni sätetes kindlaksmääratud tingimuste alusel saab kuni ühenduse patendi andmise hetkeni ühenduse patendi taotlust muuta Euroopa patendi taotluseks, mis hõlmab üht või mitut liikmesriiki.

3. JAGU

ÜHENDUSE PATENT KUI OMANDIÕIGUSE OBJEKT

Artikkel 14

Ühenduse patendi käsitlemine siseriikliku patendina

1. Kui artiklites 15–24 ei ole sätestatud teisiti, käsitletakse ühenduse patenti kui omandiõiguse objekti tervikuna ning kogu ühenduse territooriumil selle liikmesriigi siseriikliku patendina, kus ühenduse patentide registri kohaselt:
 - (a) asus patenditaotluse esitaja elu- või tegevuskoht ühenduse patendi taotluse esitamise kuupäeval;
 - (b) kui punkt a ei ole kohaldatav, asus kõnealusel kuupäeval taotleja registreeritud asukoht.

Kõigil muudel juhtudel on asjaomaseks liikmesriigiks Euroopa Patendiorganisatsiooni asukohariik.

2. Kui ühenduse patentide registris nimetatakse patendi ühistaoitlejatena kaht või enamat isikut, kohaldatakse lõike 1 punkti a esimesena nimetatud ühistaoitleja suhtes. Kui see ei ole võimalik, kohaldatakse lõike 1 punkti a järgmistena nimetatud ühistaoitlejate suhtes, võttes aluseks nende nimetamise järjestuse. Kui lõike 1 punkti a ei kohaldata ühegi ühistaoitleja suhtes, kohaldatakse lõike 1 punkti b.

Artikkel 15

Ühenduse patendi üleandmine

1. Ühenduse patendi üleandmine vormistatakse kirjalikult ja see nõuab lepingu poolte allkirju, välja arvatud juhul, kui see tuleneb kohtuotsusest; vastasel juhul on üleandmine õigustühine. Üleandmine kantakse ühenduse patentide registrisse.
2. Artikli 6 lõike 1 kohaselt ei mõjuta patendi üleandmine kolmandate poolte õigusi, mis on omandatud enne üleandmise kuupäeva.
3. Patendi üleandmine omab lõikes 1 osutatud kirjalike dokumentidega kinnitatud ulatuses kolmandatele isikutele mõju üksnes pärast kandmist ühenduse patentide registrisse. Nimetatud üleandmisel on enne registrisse kandmist siiski mõju nende kolmandate isikute suhtes, kes on omandanud õigused pärast üleandmise kuupäeva, kuid olid õiguste omandamise kuupäeval üleandmisest teadlikud.

Artikkel 16

Asjaõigus

1. Ühenduse patenti võib ettevõttest sõltumatult esitada tagatisena ning see võib olla asjaõiguse esemeks.
2. Ühe poole taotlusel kantakse lõikes 1 osutatud õigused ühenduse patentide registrisse ning avaldatakse Ühenduse Patendibülletäänis.

Artikkel 17

Sundtäitmine

1. Ühenduse patendi suhtes võidakse kohaldada sundtäitmist.
2. Ühe poole taotlusel kantakse märke sundtäitmise kohta käesoleva määruses osutatud ühenduse patentide registrisse ning avaldatakse Ühenduse Patendibülletäänis.

Artikkel 18

Maksejõuetusmenetlus

1. Ühenduse patent võib olla vaid sellise maksejõuetusmenetluse objektiks, mis on algatatud liikmesriigis, mille territooriumil asub võlgniku põhihuvide kese.
2. Kui ühenduse patent on ühisomandis, kohaldatakse lõiget 1 ühisomaniku osa suhtes.
3. Kui ühenduse patent on maksejõuetusmenetluse objektiks, tehakse pädeva siseriikliku asutuse taotlusel selle kohta märge ühenduse patentide registrisse ning avaldatakse see Ühenduse Patendibülletäänis.

Artikkel 19

Lepingujärgne litsents

1. Ühenduse patent võib olla täielikult või osaliselt litsentsi objektiks kogu ühenduses või mõnes selle osas. Litsents võib olla ainulitsents või lihtlitsents.
2. Litsentsilepingus ettenähtud piiranguid rikkuva litsentsiaadi suhtes võib kasutada ühenduse patendist tulenevaid õigusi.
3. Ühenduse patendiga seotud litsentsi andmise või üleandmise suhtes kohaldatakse artikli 15 lõikeid 2 ja 3.

Kasutusõiguse litsentsid

1. Ühenduse patendi omanik võib esitada Euroopa Patendiametile kirjaliku avalduse selle kohta, et ta on asjakohase hüvitise eest valmis lubama igal isikul litsentsiaadina leiutist kasutada. Sel juhul vähendatakse pärast avalduse kättesaamist maksmisele kuuluvaid ühenduse patendi pikendamise lõivusid vastavalt Euroopa patendikonventsioonis ettenähtud tingimustele. Kui artiklis 5 osutatud kohtumenetluse tulemusena muutub ühenduse patendi omanik täielikult, loetakse avaldus tagasivõetuks kuupäeval, mil patendi omaniku nimi kantakse ühenduse patentide registrisse.
2. Avalduse võib tagasi võtta igal ajal, saates Euroopa Patendiametile seda käsitleva kirjaliku teatise, tingimusel et ükski isik ei ole veel patendi omanikule teatanud oma kavatsusest leiutist kasutada. Tagasivõtmine jõustub kuupäeval, mil Euroopa Patendiamet kõnealuse teatise kätte saab. Summa, mille võrra vähendati pikendamislõivusid, makstakse ühe kuu jooksul pärast avalduse tagasivõtmist; kohaldatakse artikli 25 lõiget 2, kuid kuue kuu pikkune ajavahemik algab eelpool nimetatud ajavahemiku lõppemisel.
3. Avaldust ei saa esitada, kui ühenduse patentide registrisse on kantud ainulitsents või kui Euroopa Patendiametile on esitatud avaldus sellise litsentsi registrisse kandmise kohta.
4. Avalduse põhjal on igal isikul õigus litsentsiaadina leiutist kasutada. Käesoleva artikli kohaselt saadud litsentsi käsitatakse käesolevas määruses lepingujärgse litsentsina.
5. Pärast avalduse esitamist ei saa esitada taotlust ainulitsentsi kandmiseks ühenduse patentide registrisse, välja arvatud juhul, kui avaldus on tagasi võetud või loetud tagasivõetuks.
6. Liikmesriigid võivad ühenduse patendi osas kasutusõiguse litsentse mitte anda.

Sundlitsentside andmine

1. [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] võib ühenduse patendi puudumise või mittepiisava kasutamise korral anda sundlitsentsi igale isikule, kes seda taotleb vähemalt nelja aasta möödumisel patenditaotluse esitamisest või vähemalt kolme aasta möödumisel patendi andmisest, juhul kui patendi omanik ei ole patenti ühenduses mõistlikel tingimustel kasutanud või ei ole selleks teinud tõhusaid ja tõsiseltvõetavaid ettevalmistusi, välja arvatud kui tal on oma tegevusetuse põhjenduseks õigustatud põhjusi, ning tingimusel, et sundlitsentsi andmine on avalikes huvides nõutav. Patendi mittekasutamise või mittepiisava kasutamise kindlaksmääramisel ei tehta vahet ühenduse päritolu ja Maaailma Kaubandusorganisatsiooni liikmest ühendusse imporditud toodete vahel.
2. Taotluse korral võib [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] anda ühenduse patendiga (esimene patent) seotud sundlitsentsi siseriikliku või ühenduse patendi (teine patent) omanikule või sordikaitse omanikule, kes ei saa kasutada oma teist patenti või ühenduse sordikaitset, rikkumata samas esimest patenti, mis kehtib teise patendi või sordikaitse territooriumil, tingimusel et teise patendi või sordikaitse objektiks olev leiutis või uus sort kujutab endast esimese patendi objektiks olnud leiutisega võrreldes tähelepanuväärse majandusliku tähtsusega olulist tehnilist edusammu. Esimese patendi omanikul on õigus saada mõistlikel tingimustel ristlitsents teise patendiga kaitstud leiutise või sordikaitse kasutamiseks.

Juhul kui käesolevas lõikes eespool kirjeldatud tingimuste esinemise korral antakse ühenduse patendi omanikule sundlitsents seoses esimese siseriikliku patendi või siseriikliku või ühenduse sordikaitsega, on esimese patendi või sordikaitse omanikul õigus saada mõistlikel tingimustel ristlitsents, et kasutada esimese patendi või sordikaitse territooriumil leiutist, mis on kaitstud eelmisest tuleneva ühenduse patendiga.

3. [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] võib anda sundlitsentsi seoses ühenduse patendiga, järgides tingimusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta määruses (EÜ) nr 816/2006, milles käsitletakse rahvatervise probleemidega riikidesse eksportimiseks toodetavate farmaatsiatoodete patentide sundlitsentsimist.
4. [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] võib riikliku hädaolukorra või muude äärmiselt pakiliste asjaolude puhul, sealhulgas väga oluliste üldiste huvidega seonduvate asjaolude puhul, ning liikmesriigi taotlusel anda loa ühenduse patendi kasutamiseks.
5. Pooljuhttehnoloogia puhul on õiguste kasutamine omaniku loata võimalik üksnes lõikes 4 sätestatud juhtudel.
6. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud litsentsi või kasutamisoiguse võib anda üksnes juhul, kui kavandatav kasutaja on astunud samme selleks, et saada patendi omanikult luba mõistlikel kaubanduslikel tingimustel, ja kui need sammud ei ole olnud mõistliku aja jooksul edukad. Litsentsi andev asutus võib kõnealusest tingimusest siiski teha erandi lõikes 4 sätestatud juhtudel. Nendel juhtudel teavitatakse õiguste omanikku võimalikult kiiresti.
7. Üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja käesolevas artiklis sätestatud põhimõtete kohaldamise kord reguleeritakse [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohtu] lepingu, põhikirja ja kodukorraga.

Sundlitsentside suhtes kohaldatavad tingimused

Artikli 21 kohase sundlitsentsi andmisel täpsustab [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] litsentsiga hõlmatud kasutuse liiki ja täitmisele kuuluvaid tingimusi. Sel juhul kohaldatakse järgmisi tingimusi:

- (a) kasutamisoiguse ulatus ja kestus on piiratud eesmärgiga, mille osas patent anti;
- (b) kasutamisoiguse osas ei ole tegemist ainuõigusega;
- (c) kasutamisoigus ei ole võõrandatav, välja arvatud juhul, kui see on osa ettevõttest või ettevõtte maineväärtusest, mille juurde kasutamisoigus kuulub;
- (d) kasutamisoigus antakse peamiselt ühenduse siseturule tarnimise eesmärgil;
- (e) [Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohus] võib patendi omaniku, lepingujärgse litsentsi omaniku või sundlitsentsi omaniku põhjendatud taotluse korral otsustada kasutamisoigusega kehtestatud tingimusi muuta või kasutamisoiguse lõpetada, kui seda omavate isikute seaduslikud huvid on nõuetekohaselt kaitstud ning juhul kui kasutamisoiguse andmise asjaolud kas muutuvad või lakkavad olemast ega kordu tõenäoliselt;
- (f) litsentsiomanik maksab õiguste omanikule piisavat tasu, olenevalt iga konkreetse juhtumi asjaoludest ning võttes arvesse kasutamisoiguse majanduslikku väärtust;
- (g) juhul kui sundlitsents on antud tulenevalt eelmisest patendist või sordikaitsest, ei ole esimesest patendist tulenev kasutamisoigus võõrandatav, välja arvatud teise patendi või sordikaitse loovutamise korral.

Artikkel 23

Mõju kolmandatele isikutele

1. Ühenduse patendi puhul toovad artiklites 16–22 nimetatud õigustoimingud kõikide liikmesriikide kolmandatele isikutele tagajärgi üksnes alates ühenduse patentide registrisse kandmisest. Sellisel õigustoimingul on enne registrisse kandmist siiski mõju nendele kolmandatele isikutele, kes on omandanud ühenduse patendiga seotud õigused pärast kõnealuse toimingu kuupäeva, kuid olid õiguste omandamise kuupäeval toimingust teadlikud.
2. Lõiget 1 ei kohaldata isiku suhtes, kes omandab ühenduse patendi või sellega seotud õiguse ettevõtte üleandmisega või muu üldõigusjärgluse alusel.

Artikkel 24

Ühenduse patendi taotlus omandiõiguse objektina

1. Ühenduse patendi taotluse suhtes kohaldatakse artiklit 9a, artikleid 14–19 ning artikli 21 lõikeid 3–6 ja artiklit 22 ning seejuures on kokku lepitud, et kõik viited ühenduse patentide registrile hõlmavad viiteid Euroopa patendikonventsiooniga ettenähtud Euroopa Patendiameti patendiregistrile.
2. Lõikes 1 osutatud ühenduse patendi taotlusega seotud kolmandate isikute õigused kehtivad seoses ühenduse patendiga, mis on antud kõnealuse taotluse alusel.

III PEATÜKK
ÜHENDUSE PATENDI PIKENDAMINE, AEGUMINE JA KEHTETUKS
TUNNISTAMINE

1. JAGU
PIKENDAMINE JA AEGUMINE

Artikkel 25

Pikendamislõivud

1. Ühenduse patentide iga-aastaseid pikendamislõivusid makstakse Euroopa Patendiametile. Kõnealuseid lõivusid makstakse aastate eest, mis järgnevad aastale, mil artiklis 57 osutatud Ühenduse Patendibülletäänis avaldati teade ühenduse patendi andmise kohta.
2. Kui pikendamislõivu ei maksta tasumistähtpäeval või enne seda, võib seda tähtaegselt maksta kuue kuu jooksul alates kõnealusest kuupäevast, tingimusel et samas makstakse ka lisalõiv.
3. Kõik ühenduse patentide pikendamise lõivud, mille tasumistähtpäev langeb ühenduse patendi väljaandmise teate avaldamisele järgnevasse kahekuulisse ajavahemikku, loetakse tasutuks tähtaegselt, kui need tasutakse lõikes 2 nimetatud ajavahemiku jooksul. Sellisel juhul ei maksta lisalõivu.

Artikkel 26

Loobumine

1. Ühenduse patendist saab loobuda vaid tervikuna.
2. Patendi omanik peab loobumisest kirjalikult teatama Euroopa Patendiametile. Loobumine jõustub ühenduse patentide registrisse kandmisel.

3. Loobumine kantakse ühenduse patentide registrisse üksnes sellise kolmanda isiku nõusolekul, kellele kuulub registrisse kantud patendi asjaõigus või kelle suhtes on registrisse tehtud kanne vastavalt artikli 5 lõike 4 esimesele lausele. Kui registrisse on kantud litsents, kantakse loobumine registrisse üksnes juhul, kui patendi omanik tõendab, et ta on litsentsiaati loobumiskavatsusest eelnevalt teavitanud; kõnealune kanne tehakse kooskõlas Euroopa patendikonventsiooni sätetega.

Artikkel 27

Aegumine

1. Ühenduse patent aegub:
 - (a) 20 aasta jooksul pärast taotluse esitamise kuupäeva;
 - (b) kui patendi omanik loobub patendist vastavalt artiklile 26;
 - (c) kui pikendamislõivu ja lisalõivu ei ole tasumistähtpäevaks makstud.
2. Pikendamislõivu ja lisalõivu tasumistähtpäevaks mittemaksmise korral loetakse patent aegunuks alates kuupäevast, mil oli pikendamislõivu maksmise tähtaeg.
3. Euroopa Patendiamet registreerib ühenduse patendi aegumise kooskõlas Euroopa patendikonventsiooni sätetega.

Õiguste ennistamine

(Tähtaja ennistamine)

1. Ühenduse patendi omaniku puhul, kellel kõikidest asjaolude kohaselt võetud meetmetest hoolimata ei ole olnud võimalik Euroopa Patendiameti määratud tähtajast kinni pidada, võib tema taotluse korral tähtaja ennistada, kui tähtaja möödalaskmine toob käesoleva määruse sätetest tulenevalt vahetult kaasa õiguste või õiguskaitsevahendite kaotamise. Kohaldatakse Euroopa patendikonventsioonis sätestatud tähtaja ennistamise menetlust.
2. Kui patendi omaniku õigused taastatakse, ei või ta õigusi teostada kolmanda isiku suhtes, kes lõikes 1 osutatud õiguse kaotamise ja selle õiguse taastamise teatise avaldamise vahelisel ajal hakkas heauskselt tegutsedes ühenduses kasutama ühenduse patendiga hõlmatud leiutist või tegi selleks tõhusaid ja tõsiseid ettevalmistusi.

2. JAGU

ÜHENDUSE PATENDI TÜHISTAMINE JA PIIRAMINE

Artikkel 28

Tühistamise põhjused

1. Ühenduse patendi võib tühistada üksnes juhul, kui:
 - (a) patendi objekt ei ole Euroopa patendikonventsiooni artiklite 52–57 alusel patentitav;
 - (b) patent ei ava leiutist piisavalt selgelt ja täielikult, et vastava ala asjatundja saaks selle teostada;
 - (c) patendi objekt väljub patendi taotluse algselt esitatud sisu raamest või varasema taotluse algselt esitatud sisu raamest, kui patent anti jagatud taotluse alusel või vastavalt Euroopa patendikonventsiooni artiklile 61 esitatud uue taotluse alusel;
 - (d) patendi kaitseulatust on laiendatud;
 - (e) patendi omanikul ei ole selleks õigust käesoleva määruse artikli 4 lõigete 1 ja 2 kohaselt;
 - (f) patendi objekt ei ole uudne võrreldes siseriikliku patenditaotluse sisu või siseriikliku patendiga, mis on liikmesriigis avaldatud esitamise kuupäeval või hiljem, või prioriteedinõude esitamise korral ühenduse patendi prioriteedikuupäeval, kuid mille esitamiskuupäev või prioriteedikuupäev eelneb kõnealusele kuupäevale.
2. Juhul kui tühistamise põhjused puudutavad patenti ainult osaliselt, piiratakse patenti, muutes vastavas ulatuses nõudeid, ning patent tühistatakse osaliselt.

Artikkel 29a

Patendi piiramise taotlus

Patendi omaniku taotlusel, mis on esitatud Euroopa Patendiametile, võib ühenduse patenti piirata, kasutades selleks nõuete muutmise vormi. Kohaldatakse patendi piiramise taotlusega seonduvaid Euroopa patendikonventsiooni sätteid.

V PEATÜKK

MÕJU SISERIIKLIKULE ÕIGUSELE

Artikkel 54

Samaaegse kaitse keelamine

1. Kui liikmesriigis antud siseriiklik patent seondub leiutisega, mille osas on samale leiutajale või tema õigusjärglasele antud ühenduse patent ning millel on sama esitamise kuupäev või prioriteedinõude esitamise korral sama prioriteedikuupäev, lõppeb kõnealuse siseriikliku patendi kehtivus sel määral, mil see hõlmab ühenduse patendiga võrreldes sama leiutist samal territooriumil ja alates kuupäevast, mil:
 - (a) lõppes aeg vastulause esitamiseks Euroopa Patendiameti otsusele ühenduse patendi andmise kohta, ilma et selle jooksul oleks vastulauset esitatud;
 - (b) viidi lõpule vastulausemenetlus ning võeti vastu otsus ühenduse patent jõusse jätta; või
 - (c) anti siseriiklik patent, juhul kui see kuupäev on hilisem punktides a ja b osutatud kuupäevadest.
2. Ühenduse patendi hilisem aegumine või kehtetuks tunnistamine ei mõjuta lõike 1 sätteid.

3. Iga liikmesriik võib ette näha korra, mille alusel määratakse, et siseriikliku patendi kehtivus on täielikult või, kui see on asjakohane, osaliselt lõppenud. Sellega võib samuti ette näha, et siseriiklik patent ei kehtinud selle andmisest alates.
4. Enne lõike 1 alusel kohaldatavat kuupäeva kehtib samaaegne kaitse, mida annavad ühenduse patent või selle taotlus ning siseriiklik patent või selle taotlus.

VI PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 56

Ühenduse patentide register

Euroopa Patendiamet peab ühenduse patentide registrit, mis sisaldab käesoleva määruse kohaselt registreerimisele kuuluvaid andmeid. Register on avalik.

Artikkel 57

Ühenduse Patendibülletään

Euroopa Patendiamet avaldab korrapäraselt Ühenduse Patendibülletääni. Ühenduse Patendibülletään sisaldab ühenduse patentide registrisse tehtud kandeid ning muid andmeid, mille avaldamine on käesoleva määruse või rakendusmäärusega ette nähtud.

Artikkel 61

Tõlkimise korraldamine

Käesolevale määrusele lisatakse eraldi määrus, millega reguleeritakse ühenduse patendi tõlkimise korraldamist, mille nõukogu võtab ühehäälselt vastu kooskõlas Euroopa Liidu toimimislepingu artikli 118 teise lõiguga. Käesolev määrus jõustub koos eraldi määrusega, mis käsitleb ühenduse patendi tõlkimise korraldamist.

Artikkel 62

Aruanne ühenduse patendi süsteemi toimimise kohta

Hiljemalt viie aasta möödumisel kuupäevast, mil antakse esimene kogu ühendust hõlmav patent, esitab komisjon nõukogule aruande ühenduse patendi süsteemi toimimise kohta ning teeb vajadusel asjakohaseid ettepanekuid käesoleva määruse muutmiseks. Aruanne sisaldab hinnangut kvaliteedi ja järjepidevuse, otsuste tegemise tähtaegade ning leiutajate kantud kulude kohta. Komisjon esitab iga viie aasta järel järgnevad aruanded ühenduse patendi süsteemi toimimise kohta.

Artikkel 63

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kuuekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*, arvestades ka artiklis 61 sätestatut.
2. Ühenduse patendi taotlusi võib Euroopa Patendiametile esitada alates kuupäevast, mil Euroopa patendikonventsioon jõustub Euroopa Ühenduse suhtes, või kuupäevast, mil jõustub Euroopa patendi ja ühenduse patendi kohtu asutamisleping [...], vastavalt sellele, milline neist kuupäevadest on hilisem.
3. Lõikes 2 osutatud kuupäev avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
